

Основи професійної безпеки та здоров'я людини

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	263 – Цивільна безпека	Інститут / факультет	Навчально-науковий інститут механічної інженерії і транспорту
Назва програми	«Охорона праці»	Кафедра	Безпеки праці та навколишнього середовища
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	українська

Викладач

ПІБ, Олена Олексіївна Кузьменко
<Olena.Kuzmenko@khpri.edu.ua>

Кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри «Безпека праці та навколишнього середовища». Авторка понад 110 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка зі спеціальних курсів «Державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві», «Основи професійної безпеки та здоров'я людини», «Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій», а також загальних курсів «Основи професійної безпеки та здоров'я людини», «Безпека праці у професійній діяльності»

Загальна інформація про курс

Анотація	Курс «Основи професійної безпеки та здоров'я людини» вивчає небезпеки техногенного, антропогенного і природного походження та розробляє засоби їх запобігання або ослаблення з метою попередження нещасних випадків, професійних захворювань, аварій та пожеж для збереження здоров'я, професійного довголіття майбутніх фахівців та тривалого повноцінного життя в суспільстві, яке динамічно змінюється. В курсі розглядаються види здоров'я (фізичне, психічне, соціальне, професійне і духовне), шкідливі і небезпечні фактори і ризики їх впливу на людину, психологічні причини небезпечної поведінки людини, правові та організаційні основи охорони праці, вимоги до стану виробничого середовища і шляхи його нормалізації, основи електробезпеки і пожежної безпеки.				
Цілі курсу	–забезпечити майбутніх фахівців знаннями та практичними навиками з правових та організаційних питань безпеки праці і сформувати світогляд щодо пріоритетності життя і здоров'я людини по відношенню до результатів праці.				
Формат	Лекції, лабораторні заняття, практичні заняття, розрахункове завдання, консультації. Підсумковий контроль – екзамен				
Семестр	6				
Обсяг (кредити) / Тип курсу	З/обов'язковий	Лекції (години)	16	Практичні заняття (години)	16
	Лабораторні заняття (години)	16	Самостійна робота (години)		42

Результати навчання :

ПРН 3 – Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

ПРН 4 – Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності. ПРН 4 Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.

ПРН 5 – Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.

ПРН 6 – Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від вражаючих чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук.

ПРН 6 – Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від вражаючих чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук.

ПРН 7 – Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.

ПРН 10 – Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.

ПРН 11 – Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування.

ПРН 14 – Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки.

ПРН 16 – Обирати оптимальні способи та застосовувати засоби захисту від впливу негативних чинників хімічного, біологічного і радіаційного походження.

ПРН 20 – Пояснювати вимоги щодо убезпечення та захисту суб'єктів господарювання, положення та вимоги щодо безпечності, ідентифікації, паспортизації та ведення реєстрів об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів

Теми що розглядаються :

Вступ.

Тема 1. Історія становлення дисципліни.

Тема 2. Небезпеки. Ризик – як оцінка небезпеки.

Тема 3. Психологія безпеки.

Тема 4. Правові та організаційні основи охорони праці.

Тема 5. Виробнича санітарія.

Тема 6. Електробезпека. Пожежа безпека.

Форма та методи навчання :

Дисципліна «Основи безпека праці і здоров'я людини» (ОПБ та ЗЛ) вивчається шляхом розкриття сутності теми на лекціях і закріплення теоретичного матеріалу в ході лабораторних та практичних занять, самостійної роботи та виконання індивідуальних розрахунків природного освітлення згідно виданого завдання. Під час занять використовується:

- пояснювально-ілюстративний метод, коли студенти одержують знання з законодавчих та нормативно-технічних документів, учбової або методичної літератури, сприймаючи і осмислюючи надані положення, визначення факти, висновки;
- репродуктивний метод (репродукція – відтворення), коли на практичних заняттях розглядаються певні ситуації і студенти відповідають на різноманітні питання, використовуючи норми і правила, які вивчаються, що дозволяє сформуванню знання, навички і вміння у студентів, а також опанувати основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, перенос, класифікацію);
- дослідницький метод, коли на лабораторних заняттях студенти здобувають знання і вирішують поставлені викладачем проблеми, виконуючи виміри рівнів шкідливих факторів середовища і порівнюючи різноманітні варіанти отриманих результатів.

Під час виконання завдань, які видані для самостійного вивчення, студенти опановують матеріал, який не викладається на лекціях.

Методи контролю :

Поточний контроль реалізується у формі опитування на лекціях, лабораторних та практичних заняттях, виконання індивідуального розрахункового завдання, проведення контрольних робіт (1-й та 2-й модулі), ректорських контрольних робіт тощо. Практичні та лабораторні заняття зараховується після захисту студентом проведених розрахунків чи опрацювання їм необхідних методичних матеріалів.

Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів, опитування на практичних та лабораторних заняттях;
- з практичних та лабораторних, індивідуальних завдань – за допомогою перевірки виконаних завдань, реферату за обраною темою.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену в усній формі по екзаменаційних білетах відповідно до навчального плану в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом.

Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення оцінки з даної дисципліни.

Студент вважається допущеним до семестрового екзамену з навчальної дисципліни за умови повного відпрацювання усіх практичних і лабораторних занять та індивідуальних завдань, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти :

Таблиця 1. – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для заліку

Відвідування лекцій	Лабораторні роботи	Практичні роботи	Розрахункове завдання	Контрольні роботи (1-й та 2-й модулі)	Іспит	Сума
16	16	16	10	30	12	100

Таблиця 2. Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 ... 100	A	відмінно
82 ... 89	B	добре
74 ... 81	C	
64 ... 73	D	задовільно
60 ... 63	E	
35 ... 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 ... 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Основна література:

1. Закон України про охорону праці № 229-IV (229-15) від 21.11.2002 р. зі змінами.
2. Основи охорони праці: Навчальний посібник: /За ред. проф. В. В. Березуцького. –Харків: Факт, 2007. – 480 с.
3. Лабораторний практикум з курсу „Основи охорони праці” /За ред. проф. В. В. Березуцького. – Харків: Факт, 2005. – 348 с.
4. Практикум з курсу «Безпека життєдіяльності»: для студентів вищих навчальних закладів /За ред. проф. Березуцького. – Харків: Факт, 2005 – 168 с
5. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник /За ред. проф. В. В. Березуцького. – Харків: Факт, 2005. – 384 с.
6. Кодекс Цивільного захисту України. – Затверджено постановою ВРУ від 02.10.2012 р. від 17.06.2020 р. № 720-IX.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3. – Перелік дисциплін

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Фізика	Правові основи праці охоронної політики та охорони праці
Хімія	Потенційно–небезпечні виробничі технології та їх ідентифікація
Основи екології	Системи контролю небезпечних та шкідливих виробничих факторів
Вступ до спеціальності	Безпека виробничих процесів і устаткування
Управління охороною праці	Атестація робочих місць за умовами праці
Гігієна праці	Електробезпека
Виробнича санітарія	Психологія праці та її безпека
Основи пожежної безпеки	Державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві
Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій	Розділ «Охорона праці та навколишнього середовища» у випускних роботах бакалаврів

Провідний лектор: доц. стар.наук. співр. **Олена КУЗЬМЕНКО** _____

(посада, звання, ПІБ)

(підпис)